

Jerzy Kruppe

Frombork, pow. Braniewo. Stanowiska 1 i 2

Informator Archeologiczny : badania 3, 353-356

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

FROMBORK, pow. Braniewo
Stanowiska 1 i 2

Konserwator Zabytków
Archeologicznych w Olsztynie

Badania prowadzi dr Jerzy Kruppé. Finansował WKZ w Olsztynie. Jedenasty sezon badań. Sredniowieczny warowny zespół katedralny.

Prace wykopaliskowe omawianego sezonu koncentrowały się przede wszystkim na Wzgórzu Katedralnym /stan. 1/. Kontynuowano również badania obszaru zewnętrznej kurii kanonicznej św. Piotra /stan. 2/. Na stanowisku 1 wykonano 5 wykopów o łącznej powierzchni 103 m^2 i kubaturze warstw kulturowych 325 m^3 . Na terenie kurii slobalizowano 5 wykopów o powierzchni 33 m^2 i kubaturze przebadanych warstw 73 m^3 .

S t a n o w i s k o 1 - Wzgórze Katedralne

Wykopy slobalizowano we wschodniej części wzgórza oraz na zewnątrz południowej partii murów obronnych.

Wykop 36, o wymiarach $8 \times 4 \text{ m}$, usytuowany był wzdłuż osi północ-południe przy kaplicy gotyckiej św. Jerzego. Miał na celu przedśledzenie przebiegu fosy z XIV wieku w jej odcinku wschodnim. W toku prac odsłonięto fundament kaplicy wzniesiony z kamieni niezwiązanych saprawą. Stopę fundamentową osiągnięto na głębokości 140 cm. Natrafiono również na 1 pochówek szkieletowy, jednakże bez żadnego wyposażenia. Fakt ten, jak i układ szkieletu pozwala przypuszczać, iż wiążąc go należy z omentarsyskiem z XIV wieku, na które natrafiono w latach poprzednich. Układ warstw kulturowych, nie przebadanych do oalca z uwagi na trudności techniczne i bezpieczeństwo pracy, wskazuje, iż natrafiono najprawdopodobniej na kontynuację wspomnianej fosy. Nie można jednak wykluczyć,

ią mamy tu do osynienia z naturalnym jarem o przebiegu wschód-zachód. Niwelacja terenu nastąpiła w XV wieku. Z warstw sasypiskowych wydobyto nieliczne ułamki ceramiki późnośredniowiecznej oraz cegły kształtki bez śladów używania.

Wykop 40 miał za zadanie dalsze rozpoznanie terenu pomiędzy rysalitami pałacu biskupiego. Ueytuowano go przy rysalicie północnym pochodzącym z XVIII wieku. Pozwolił on odsłonić jego fundament sięgający do głębokości 170 cm. Wzniesiono go z kamieni łączonych zaprawą wapienną w wykopie szerokoprzestrzennym.

Na głębokości przeciętnie 140 cm natrafiono na dobrze zachowaną późnośredniowieczną posadzkę ceglana. Biorąc pod uwagę analogiczne znalezisko z roku ubiegłego /wykop 34/ przyjąć należy, iż jest to wykładzina dziedzińca przed pałacem biskupim. Obiekt ten należy wstępnie datować na XV lub początek XVI wieku. Posadzki nie zdjęowano zgodnie z zaleceniem konserwatorskim. Będzie ona wykorzystana przy projekcie zagospodarowania terenu w tym rejonie. Z sięgających powyżej warstw wydobyto ułamki ceramiki, kafli, szkła, fragmenty przedmiotów metalowych oraz kości zwierzęce z okresu XVI-XVIII wieku.

Przy południowym odcinku murów obronnych z XV wieku założono 2 wykopy.

Wykop oznaczony numerem 38 usytuowany był od strony dziedzińca katedralnego wzdłuż osi północ-południe. Odsłonił on przede wszystkim lico muru do głębokości 370 cm /stopa kamienna na 4 m/. Teren więc został tu nadsypany. Na nim wzniesiono przymurny budynek gotycki /kuria wewnętrzna/, którego fundamenty odsłonięto. Łączyć je należy ze ścianą frontową budynku, na której oszczędnie natrafiono już w roku ubiegłym /wykop 33/. Z warstw kulturowych wydobyto liczne fragmenty ceramiki z IV-XVI wieku.

Wykop 37 stanowił przedłużenie poprzedniego w kierunku południowym, jednakże już po zewnętrznej stronie muru obronnego. Miał on długość 5 m i slobalizowany był w fosie zewnętrznej. Odsłonięto w nim lico i fundament muru. Posadowiony na calou salegał do głębokości 220 cm /różnica poziomów w stosunku do dziedzińca/. Z warstw zasypiskowych wydobyto fragmenty ceramiki i kafli głównie z XVIII-XIX wieku. Fosa ta została zasypana w początkach XIX wieku.

W roku bieżącym podjęto próbę rozwiązania nowego zagadnienia jakim jest sprawa zmian w układzie wjazdu na wzgórze od strony południowej. Prace archeologiczne poprzedzono badaniami elektryczno-oporowymi przeprowadzonymi przez inż. W. Stopińskiego oraz poszukiwaniem śródeł ikonograficznych. W oparciu o te dane założono wykop 39 przylegający prostopadle do zachodniej wieży bramnej. Miał on długość 17,5 m. W toku prac odsłonięto resztki prostokątnego przedbramia, za którym natrafiono na wąską fosę. Od południa ograniczał ją gotycki mur oporowy. Szerokość fosy - 2 m, głębokość - 540 cm. Mur oporowy wykonany był z cegły licowanej od wewnątrz. Warstwy zasypiskowe fosy obfitowały w gruz ceglany, ułamki ceramiki, kafli, kości zwierzęcych i inne znaleziska ruchome pochodzące z okresu XV-XVIII w. Przyszłe badania winny ustalić dalszy przebieg fosy i muru oporowego.

W południowym krańcu omawianego wykopu natrafiono na jeszcze jeden element architektoniczny - narożnik muru gotyckiego. Jego charakter jest obecnie niewyjaśniony.

S t a n o w i s k o 2 - Kuria św. . Piotra

Prace na tym stanowisku prowadzono trzeci sezon. Celem ich jest archeologiczne rozpoznanie układu przestrzennego średniowiecznego i nowożytnego allodium kanonicznego.

Kontynuowano prace na rozpoczętym w roku ubiegłym wykopie 6. Wykryto głęboki, do 330 cm, dół odpadowy na terenie obejścia folwarcznego. Wskazywała na to zawartość warstw sasypiskowych w postaci ułanków ceramiki, fragmentów przedmiotów metalowych i kości zwierszęcych. Poczyniono również ciekawe obserwacje z zakresu zmian geomorfologicznych. Znotowano bowiem, zgodnie z wynikami badań elektrycznooporowych /inż. W. Stopiński/ warstewki sastoiskowe oraz stadia przesuwania się wydm lokalnych.

Wykopy 7, 7 A i 7 B założono w południowej części obejścia w celu rozpoznania terenu w rejonie woseńniej odsłoniętego mieleucha. Natrafiono w nich na ceglane elementy dawnych zabudowań, które w obecnym stanie badań nie można w pełni sinterpretować. Wiązą się one jednak z założeniem średniowiecznym.

Wykop 8 usytuowany po zachodniej stronie pieca do suszenia słoðu pozwolił na uchwycenie przebiegu fundamentu ściany budynku mieleucha. Na jej fragment natrafiono w roku ubiegłym.

Prace na obu stanowiskach kontynuowane będą w przyszłych sezonach.

GDANSK - WISŁOUJSKIE
Stanowisko 12

patrz okres nowożytny